

ACȚIUNEA MOFETELOR DIN COVASNA ASUPRA TEMPERATURII CUTANATE LA REUMATICI

Cs. Hadnagy, E. Horváth, G. Benedek

Tulburările circulatorii locale joacă un rol important în patogeniza afecțiunilor reumatice. Atât în afecțiunile reumatice articulare (artrite reumatoide, spondilartrite, artroze etc.) cât și în cele musculare, în majoritatea cazurilor se pot pune în evidență alterările vaselor care irigă articulația respectiv teritoriul unde s-au dezvoltat nodurile reumatice musculare.

S-a arătat încă demult că micile artere care irigă articulația reumatică prezintă alterații histopatologice, iar o parte dintre aceste vase sînt obliterate, fapt confirmat de mulți autori. În ceea ce privește reumatismul muscular, amintim observația conform căreia regiunea nodurilor reumatice prezintă o temperatură cutanată scăzută.

Lipsa reîncălzirii coordonate a membrilor la reumatici, observată pentru prima oară de *Ratschoff*, indică de asemenea o deficiență a circulației.

Experiențele lui *Zselyonka* și *Razgha* au arătat că la reumatici există o diferență vădită între temperatura cutanată a frunții și a nasului. Această constatare a fost confirmată și de noi. Diferența între cele două temperaturi este accentuată mai cu seamă cînd temperatura ambiantă este scăzută.

În tabelul Nr. I. prezentăm cîteva cazuri pentru a arăta că la o temperatură de 15°C a camerei, diferența între frunte și nas este cu mult mai mare decît la o temperatură de 21°C.

Tabelul Nr. 1.

Nr.	Numele	Diferențe între temperatura frunții și a virfului nasului	
		21°C	15°C
1.	G. M.	0,5	3,3
2.	K. A.	4,0	8,0
3.	R. M.	0,9	4,0
4.	M. A.	6,5	7,5
5.	N. M.	1,1	4,0

Întrînd în mofetă, temperatura cutanată se ridică. Aceasta se datorește probabil altă deschiderii anastomozelor artero-venoase cît și vasodilației generale. Ridicarea temperaturii cutanate este accentuată în primul rînd la virful nasului, la extremitățile degetelor mîinii și piciorilor. Diferența între temperatura cutanată a frunții și a nasului devine, în mofetă, chiar după 5 minute, mai mică. Efectul este foarte pronunțat mai cu seamă cînd temperatura camerei este mai scăzută. La Covasna am examinat 182 reumatici, efectuînd 1932 măsurători pentru înregistrarea temperaturii cutanate. Prezentăm în tabelul Nr. II. cazurile observate. La data cînd s-au făcut măsurătorile, temperatura mofetei, la ora 7 era de 15°C și nu s-a ridicat pînă la ora 12 decît la 18°C.

Dintre cei 182 bolnavi numai la 2 temperatura nasului nu s-a ridicat cu toate că cea inițială a fost sub 30°C. Unul dintre acești 2 bolnavi, suferea și de endarterită obliterantă. Excepțiînd acești 2 bolnavi, temperatura cutanată a nasului s-a ridicat în mofetă, dacă inițial fusese sub 30°C.

Dacă temperatura inițială a nasului a fost de exemplu 28,5°, s-a ridicat după 5 minute, la 30,5°, dacă, în ziua următoare, din cauza temperaturii ambiante mai ridicate, temperatura inițială a nasului a fost de 31,8°C., atunci nu s-a mai ridicat în mofetă. Acest fenomen l-am constatat la 12 bolnavi.

Tabelul Nr. 3.

Nr. crt.	Temperatura cutanată a degetului			Diferențe	
	înainte	în moietă		după 5'	după 20'
		după 5'	după 20'		
1.	33,4	34,2	33,6	+ 0,8	+ 0,2
2.	28,5	30,5	30,8	+ 2,0	+ 2,3
3.	26,0	30,5	31,6	+ 4,5	+ 5,6
4.	33,0	33,2	—	+ 0,2	—
5.	29,5	33,0	—	+ 3,5	—
6.	27,6	—	29,5	—	+ 1,9
7.	32,0	33,5	—	+ 1,5	—
8.	25,5	28,2	30,2	+ 2,7	+ 4,7
9.	29,0	30,7	—	+ 1,7	—
10.	25,2	28,0	29,3	+ 2,8	+ 4,1
11.	24,5	36,7	31,0	+ 12,2	+ 6,5
12.	33,3	33,5	—	+ 0,2	—
13.	32,4	34,0	33,1	+ 1,6	+ 0,7
14.	30,5	32,1	—	+ 1,6	—
15.	25,0	26,5	27,0	+ 1,5	+ 2,0
16.	22,2	27,8	29,2	+ 5,6	+ 7,0
17.	23,8	26,5	28,5	+ 2,7	+ 4,7
18.	25,6	—	29,0	—	+ 3,5
19.	25,0	27,5	31,9	+ 2,5	+ 6,9
20.	26,8	30,5	32,0	+ 3,7	+ 5,2
21.	26,3	31,5	31,5	+ 5,2	+ 5,2

Tabelul Nr. 4.

Nr. crt.	Temperatura cutanată a degetului			Diferențe	
	înainte	picioarelor		5'	20'
		după 5'	după 20'		
1. a.	31,5	32,5	32,0	+ 1,0	+ 0,5
1. b.	30,5	32,5	31,2	+ 2,0	+ 0,7
2.	21,0	—	23,5	—	+ 2,5
3.	25,5	28,5	26,6	+ 3,0	+ 1,6
4.	24,5	26,5	26,5	+ 2,0	+ 2,0
5.	24,5	25,5	25,5	+ 1,0	+ 1,0
6.	25,6	26,5	27,0	+ 1,0	+ 1,5
7. a.	23,0	—	21,5	—	+ 0,5
7. b.	20,5	—	22,5	—	+ 2,0
8.	24,0	—	25,5	—	+ 1,5
9.	30,5	31,5	29,8	+ 1,0	- 0,2
10.	25,4	—	24,5	—	- 0,9
11.	22,0	23,3	—	+ 1,3	—
12.	21,5	—	21,0	—	- 0,5
13.	20,0	—	23,0	—	+ 3,0
14.	24,0	—	27,5	—	+ 3,5
15.	22,0	—	23,0	—	+ 1,0
16.	21,0	—	21,0	—	0
17.	24,5	—	26,0	—	+ 1,5
18.	26,2	30,5	30,0	+ 4,3	+ 3,8
19.	21,5	—	22,5	—	+ 1,0
20.	24,5	—	26,0	—	+ 1,5

Din datele tabelului Nr. 2. rezultă că valorile obținute după 5 minute sînt cele mai ridicate. După 20', probabil din cauza transpirației, temperatura cutanată începe să scadă, așa încît de multe ori în aceste cazuri temperatura frunții după 20' este mai scăzută decît cea inițială.

Temperatura cutanată a degetului — măsurată deasupra unghiei degetului mijlociu drept — se ridică de asemenea în mofetă. În afară de datele tabelului nr. 2., prezentăm modificările temperaturii degetului mîinii la un grup de reumatici, în tabelul nr. 3.

Diferențele sînt foarte pronunțate mai cu seamă în cazurile în care temperatura inițială a fost scăzută. De exemplu în cazul prezentat sub nr. 11 din tabelul nr. 3., temperatura degetului s-a ridicat în mofetă cu 12,2°C în timp de 5 minute.

Dacă temperatura inițială a fost ridicată (33—34°C) atunci în majoritatea cazurilor nu s-a mai ridicat.

Studiind timpul în care a luat naștere această ridicare a temperaturii cutanate, am observat următoarele:

la 37 bolnavi valoarea maximă a temperaturii nasului s-a înregistrat după 5' a deget. după 5'							
la 13	"	"	"	"	"	20'	" " 20'
la 1	"	"	"	"	"	20'	" " 5'
la 5	"	"	"	"	"	5-20'	" " 5'
la 12	"	"	"	"	"	5'	" " 20'
la 4	"	"	"	"	"	5'	" " 5-20'

Rezultă deci că la mai mulți bolnavi s-a observat o încălzire întârziată a degetelor. Temperatura nasului s-a ridicat mai repede, cu toate că nasul e în aer liber iar mîna în gazul mofetei, fapt care dovedește că fenomenul se produce pe baza mecanismului reflectoric.

Din tabelul nr. 4. se poate vedea că și temperatura cutanată a degetelor picioarelor se ridică în mofetă. Aceste modificări au fost însă mai ușoare, decît cele constatăte la nas sau la mîini.

Sosit la redacție: 7 aprilie 1960.

Bibliografia la autori.

ДЕЙСТВИЕ МОФЕТТ КОВАСНЫ НА ТЕМПЕРАТУРУ КОЖИ БОЛЬНЫХ РЕВМАТИЗМОМ

Хаднадь Ч., Хорват Е., Бенедек Г.

Авторы занимались механизмом проведенного благоприятного терапевтического действия мofетт Ковасны в случаях ревматической инфекции.

В своих опытах изучали действие мofетты на температуру кожи. В связи с тем, что имеется предрасположение к спазму сосудов у больных ревматизмом, поэтому температура конечных частей тела ниже.

В мofетте рефлекторно открываются артерно-венозные анастомозы и через несколько минут температура кожи конечных частей тела повышается.

L'INFLUENCE DES MOFETTES DE COVASNA SUR LA TEMPÉRATURE CUTANÉE DANS LES MALADIES RHUMATISMALES

Cs. Hadnagy, E. Horváth, G. Benedek

On a étudié le mécanisme de l'effet thérapeutique favorable qu'exercent les mofettes de Covasna dans les maladies rhumatismales. Les recherches des auteurs relèvent l'effet des mofettes sur la température cutanée. Dans les maladies rhumatismales la température cutanée des extrémités est basse, à la suite des spasmes vasculaires qui se produisent. Chez les malades qui entrent dans les mofettes, les anastomoses artério-veineuses s'ouvrent par la voie des reflexes et après quelques minutes la température des extrémités monte avec plusieurs degrés C.